

Szatmári termék széles választékban

Földieper mellett mindenféle zöldséget megtermelnek Mikolán

● A főleg földieper termesztéséről híres Szatmár megyei gazdák egyre inkább több lábbon állnak, többféle zöldséget termesztenek. A Mikolában gazdálkodó Kállai Pál családja tizenötféle portékával piacol.

MAKKAY JÓZSEF

Erdélyi piacainkon a Szatmár megyei gazdákat elsősorban földieper-kínálatukról ismerjük meg. A híres epertermesztő Halmi példáján felbuzdulva az utóbbi harminc esztendőben több magyar település is felzárkózott a trendhez a Szatmárnémetihez közeli falvakból. Jó esztendőben a földieper eladásából szép bevételei vannak a gazdáknak, és az idei ilyen év volt. Aki fólia alatt is foglalkozik epertermesztéssel, annak a szabadföldi szüret előtt legalább két héttel már van piacos gyümölcse, aminek az ára duplája, vagy éppen háromszorosa a dömping epernek. A szatmári termesztek a korai eper kilóját idén harminc lejért értékesítetik, amiben az is közrejátszott, hogy a hideg tavaszi idő miatt megkésett a szabadföldi eper szüretje. A földieper kiskereskedelmi ára azonban végig magas volt, ritkán esett 10 lej alá, ami az előző évekhez képest ritka jelenség. Ez még több gazdát győzött meg arról, hogy igenis, érdemes nagyobb területen foglalkozni e piacos gyümölcssel.

A Szatmárnémetitől 15 km-re fekvő Mikolában is így látják ezt, ahol olyan gazdák is akadnak, akik 2-3

Bakhátas fólia alatti földieper-termesztés

FOTÓK: MAKKAY JÓZSEF

hektárnyi területől szüretelnek eperet, amivel belső-erdélyi piacokra is eljárnak, főleg Kolozsvárra. A többség azonban kisebb területre ülteti ezt az munkaigényes kertészeti növényt, és főleg másodállásban foglalkozik epertermesztéssel. De van, aki nem bízik az egy-két növényes kertészkedésben, mert gyenge évben – amikor a helyi túlermelésre az olcsó import is rátesz egy lapáttal –, a gazda jövedelem nélkül marad. A Mikolában kertészkedő Kállai Pál szerint az a legbiztosabb, ha az ember többféle zöldség termesztésével foglalkozik, így állandó piacolás mellett a jobban elkelő portéka pótolja a dömpingárak miatti kiesést.

Elengedhetetlen a saját traktor

Kállai Pálnak a családi ház mögött fekvő, mintegy kéthektáros kertje az őszi betakarítás utáni arcát mutatja. Csupán a fekete fóliával bevont

bakhátas eperföldek érintetlenek. A magyarországi szaporítóanyagból megbokrosodott eperpalántákkal két évig termelnek, utána ritkítják és szétültetik. Házigazdám szerint a megbokrosodott gyökerű növények számóca nagyságú földiepret termelnének, ami nem piacos, másrészt túl időigényes a szedése. A bakhátas technológiával termesztett eper nagy előnye, hogy jelentősen növeli a csepegtető öntözés hatékonyságát és véd a gyomosodás ellen.

„A tíz árnyalású fóliasátor elengedhetetlen a primörtermesztésben. Az egyikben eper ültetünk paradicsommal váltakozva, a másikat a primörként piacra kerülő hagyma, retek, saláta és a korai gyökérzöldségek számára tartjuk fenn. Egész évben van mivel piacolni: a mintegy 15 zöldségféle egymást váltja. Elsősorban a feleségem járja a szatmárnémeti piacot” – magyarázza mikolai vendéglátóm, akinek néhány hete a pol-

gármesteri hivatalban van állása, így már csak munka után gazdálkodik.

Az utóbbi két évtizedben épített, tágas lakásukban, egy kávé mellett mesél gazdálkodásukról, amit a rendszerváltás óta vállalnak, szülői örökségként. Amikor hozzákezdtek, a négyezres lélekszámú, három faluból álló községben gyakorlatilag minden család piacolt. A rendszerváltás után visszakapott földeken megérte gazdálkodni, jól ment a piacolás, aztán rendre egyre többen abba hagyták. Mostanában annyi változás van, hogy aki újra hozzáfogott, az nagyobb területen és gépesítve termel. Ahogyan Kállaiék is teszik. A gazda arra panaszkodik, hogy hosszú ideig nem fektettek be gépparkba, mert a gazdálkodásból jövő minden bevételt a házra fordították, amíg rá nem jött, hogy gépek nélkül másoknak van kiszolgáltatva. Sikertült egy negyven éves John Deere traktort vásárolnia a szükséges gép-

parkkal, amivel elégedett. „Nem egy új masina, de megfelel a célnak. Ritkán romlik el, és ha valami javításra szorul, találok hozzá alkatrészeket. Nagyon megkönnyítette a munkánkat, amióta minden szükséges mezőgéppel rendelkezünk” – magyarázza a mikolai gazda.

A Szatmári termék védjegye

Kállai létfontosságúnak tartja a zöldségpiacokat. Tapasztalata szerint egyre több vásárló szokik vissza a helyi kistermelők portékáihoz, amit nagyban segít a partiumi megyék falugazdász-hálózatát foglalkoztató Partium Vidékfejlesztésért és Mezőgazdaságáért Egyesület által bevezetett Szatmári termék nevű védjegy. Az őstermelők által igényelhető minősítést a piacoló gazdák jól látható helyen tüntetik fel, ami a vásárló számára garancia arra, hogy Szatmár megyei falvakban megtermelt, jó minőségű áruval van szó. Vendéglátóm szerint ez nagyon fontos lépés volt ahhoz, hogy megkülönböztessék őket a viszonteladóktól, akik feketén megszerzett őstermelői igazolvánnyal kínálják gyakran importból származó portékáikat. Úgy véli, a piacoló gazda mindig talpon tud maradni, mert aki jó minőségű árut kínál, annak kialakul az állandó vásárlói köre. A nagyobb mennyiségű árua egy nagybányai zöldségüzletet találtak, ahova nemcsak földieperből, hanem más portékából is rendszeresen rendelnek a mikolai gazdacsaládtól.

„Azt szokták tőlünk kérdezni, megéri-e zöldségtermesztéssel foglalkozni? Mindig igennel válaszolok. Úgy kell termelni és forgalmazni, hogy megérje. Idén, amikor a legtöbb élelmiszernek nőtt az ára, a gazda elégedett lehet. Ebből meggazdagodni nem lehet, de tisztességesen megélni igen” – mondja búcsúzólag Kállai Pál.

A több lábbon álló gazdaságban 15-féle zöldséget terem, többek között sütőtök is

Kállai Pál a nemrég kiásott gyökérzöldséget mutatja